

V.1. Edukacja

Żłobki

W 1996r. Miasto prowadziło 24 żłobki (100 % wszystkich placówek w mieście) w których znajduje się 1680 miejsc dla dzieci w wieku od 3 miesięcy do 3 lat.

Tabela V.1

Ogólna charakterystyka działalności żłobków

Żłobki	stan na 31.12.1994r.	stan na 31.12.1995r.	stan na 31.12.1996r.
ilość jednostek	24	24	24
ilość dzieci ogółem uczęszczających średnio rocznie	1 473	1 418	1516
średnia ilość dzieci w placówce	61,38	59,08	63,17
zatrudnienie w osobach ogółem	467	446	463
zatrudnienie średnie w placówce	19,46	18,58	19,29
średni miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka w zł	-	351.07	411.10

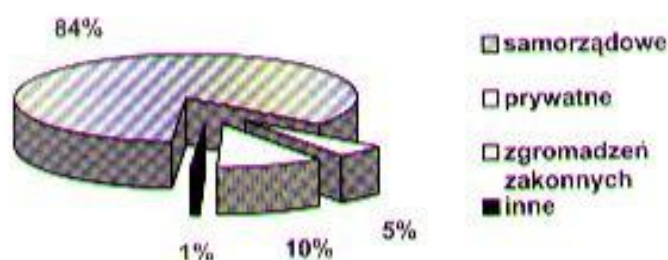
źródło: Wydział Edukacji i Kultury Fizycznej UMK

Przedszkola

Na 148 przedszkoli działających w Krakowie 125 to przedszkola samorządowe w tym działają 3 filie przedszkolne przy szkołach podstawowych. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli na przestrzeni lat 1993-96 wykazywała pewną stabilności i w 1996r. wynosiła 18.639 dzieci (w tym 92,5% w przedszkolach samorządowych).

Wykres V.2

Struktura przedszkoli w 1996r.

źródło: Wydział Edukacji i Kultury Fizycznej UMK

Pozostałe wskaźniki dla przedszkoli:

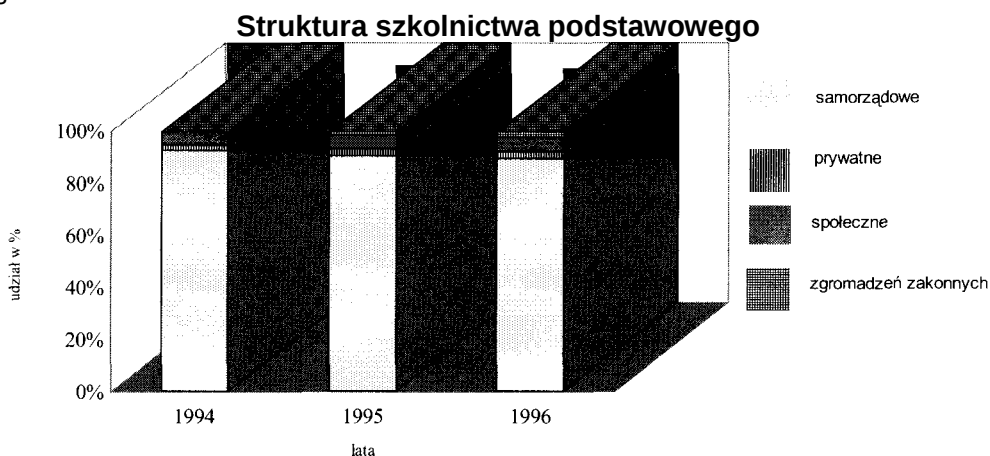
- wzrosła ilość dzieci w przedszkolach samorządowych (1.6%) w porównaniu z 1995r.
- zmalała nieznacznie liczba dzieci w przedszkolu samorządowym przypadająca na jeden etat nauczyciela, w tym 1996r wynosiła 13,4 a w 1995r 13,77.

- wzrósł o prawie 28% w porównaniu z 1995r średni miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu samorządowym (w 1995 średni koszt kształtował się na poziomie 149,26 zł, w 1996r 206,29 zł).
- nieznacznie zmalała średnia liczba dzieci w jednym oddziale (grupie przedszkolnej) w przedszkolach:
 - samorządowych 26,8
 - prywatnych 17.4
 - zgromadzeń zakonnych 32.0
 - innych 26.3

Szkoły podstawowe

W 1996r. działało w Krakowie 160 szkół podstawowych w tym muzyczne i specjalne oraz działające w ramach Zespołów Szkół Ogólnokształcących, w tym 144 szkół samorządowych.

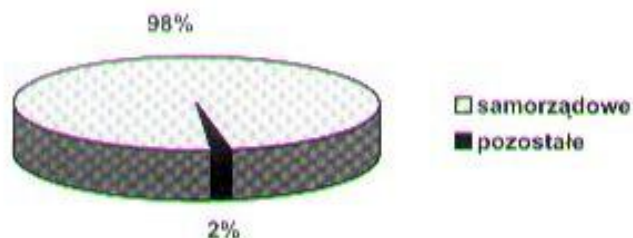
Wykres V.3

źródło: Wydział Edukacji i Kultury Fizycznej UMK

Wykres V.3

Procentowy udział uczniów w rodzajach szkół podstawowych w 1996r.

źródło: Wydział Edukacji i Kultury Fizycznej UMK

W 1996 roku zatrzymał się notowany od kilku lat spadek liczby uczniów szkół podstawowych. Liczba uczniów w latach 1993 - 96 przedstawia się następująco:

1993 -83320 uczniów
1994 -81179
1995 -80520
1996 -80732

- Średni miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w szkole samorządowej kształtował się na poziomie w:
1995r. - 118.66 zł,
1996r. - 163.54 zł.
- Średnia zmianowość w szkołach podstawowych w Krakowie w 1996 roku wynosiła 1,19, a dla poszczególnych rodzajów szkół kształtowała się następująco:
 - szkoły samorządowe -1.21
 - szkoły prywatne i społeczne - 0.76
 - szkoły zgromadzeń zakonnych - 0.91
- Średnia liczba uczniów w klasie w szkołach podstawowych w Krakowie w 1996 roku wynosiła 24.25, a dla poszczególnych rodzajów szkół kształtowała się następująco:
 - szkoły samorządowe - 24.62
 - szkoły prywatne i społeczne -12.60
 - szkoły zgromadzeń zakonnych -18.73
- Średnia liczba uczniów w klasie w szkołach podstawowych na 1 pomieszczenie do nauki w Krakowie w 1996 roku wynosiła 28,90, a dla poszczególnych rodzajów szkół kształtowała się następująco:
 - szkoły samorządowe - 29,85
 - szkoły prywatne i społeczne - 9,53
 - szkoły zgromadzeń zakonnych - 20,6.

W 1996r. kontynuowany był program wyjazdów śródrocznych, w ramach którego ok. 20.000 krakowskich dzieci i młodzieży wyjechało w trakcie roku szkolnego na zorganizowane pobyty w miejscowościach o zdrowym klimacie. Dofinansowano również wyjazdy wakacyjne oraz zajęcia dla dzieci pozostających w czasie wakacji w mieście. Z tej formy dotacji skorzystało w ciągu całego roku ok. 13.000 dzieci i młodzieży

Szkoły ponadpodstawowe

W 1996r. zaszły istotne zmiany w ilości prowadzonych przez Gminę szkół średnich. Od 1 stycznia 1996 roku z mocy „ustawy miejskiej” Gmina przejęła szkolnictwo średnie, w tym 29 liceów ogólnokształcących, 6 liceów ogólnokształcących zaocznych i wieczorowych, 6 liceów zawodowych, 2 licea zawodowe wieczorowe dla dorosłych, 3 studia policealne, 2 technika dla młodzieży, 4 technika dla dorosłych wieczorowe zaoczne i 8 zasadniczych szkół zawodowych oraz 2 szkoły przysposabiające do pracy zawodowej. Powoli, systematycznie widać zmiany w modelu kształcenia młodzieży, charakteryzujące się odpływem uczniów kształcących się w szkołach zasadniczych zawodowych do szkół średnich liceów i techników. Widać to na przykładzie poniższej tabeli wyboru szkół przez absolwentów szkół podstawowych.

Tabela V.2

**Struktura wyboru szkół przez absolwentów szkół podstawowych
w latach 1994-1997r.**

szkoły	93/94	94/95	95/96	96/97
	%	%	%	%
zasadnicze zawodowe	38.7	37.1	36.6	32.7
licea ogólnokształcące	34.2	35.8	37.2	37.0
średnie technika i licea zawodowe	27.1	27.1	26.2	30.3

źródło: Kuratorium Oświaty w Krakowie

Licea Ogólnokształcące

W 1996 roku wzrosła w porównaniu z 1995r liczba liceów ogólnokształcących z 48 do 56. Wzrasta również liczba uczniów w krakowskich liceach, na przestrzeni 4 lat przeszło 1000 uczniów rocznie:

1993 - 17849 uczniów

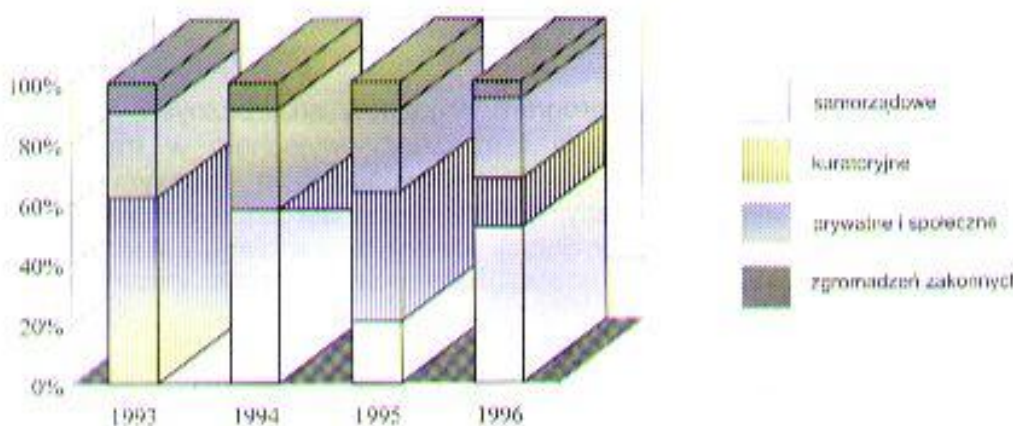
1994 - 18624

1995 - 21468 „ (łącznie z młodzieżą ze szkół wieczorowych i
zaocznych)

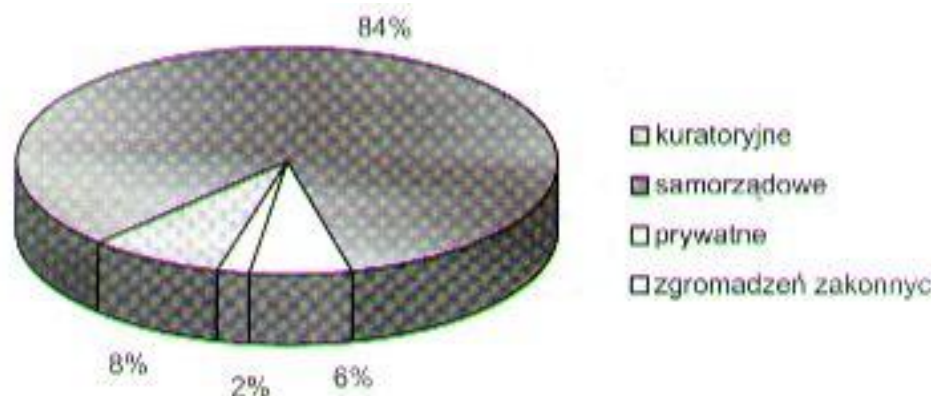
1996 - 22677 „ („)

Wykres V.4

Struktura własnościowa liceów ogólnokształcących w latach 1993 - 96

źródło: Wydział Edukacji i Kultury Fizycznej UMK

Wykres V. 5 Procentowy udział uczniów w liceach ogólnokształcących wg własności szkół

źródło: Wydział Edukacji i Kultury Fizycznej UMK

Średni miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w liceum ogólnokształcącym samorządowym w 1996r. kształtował się na poziomie 127,97 zł. Z uwagi na brak wiarygodnych danych z 1995r (szkolnictwo średnie było w gestii kuratorium) trudno jest porównać poziom wzrostu kosztów utrzymania.

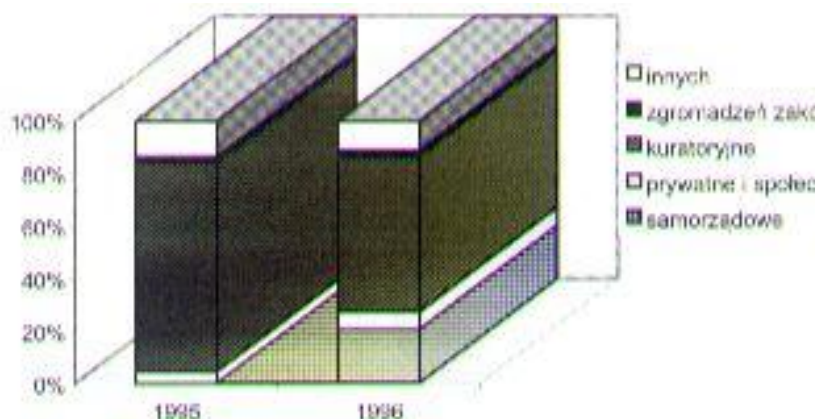
- Średnia zmianowość w liceach ogólnokształcących w 1996 roku kształtowała się następująco:
 - licea samorządowe - 1,09
 - licea prywatne i społeczne - 0,86
 - licea zgromadzeń zakonnych - 0,61
- Średnia liczba uczniów w klasie w liceach ogólnokształcących w Krakowie w 1996 roku wynosiła 29,45 a dla poszczególnych rodzajów szkół kształtowała się następująco:
 - licea samorządowe - 32,12
 - licea prywatne i społeczne - 16,03
 - licea zgromadzeń zakonnych - 20,72
 - licea kuratoryjne - 24,99

Szkoły Zawodowe (zasadnicze, technika, licea zawodowe)

Nie zmieniła się liczba szkół zawodowych w Krakowie w 1996r. na terenie miasta działały 44 placówki.

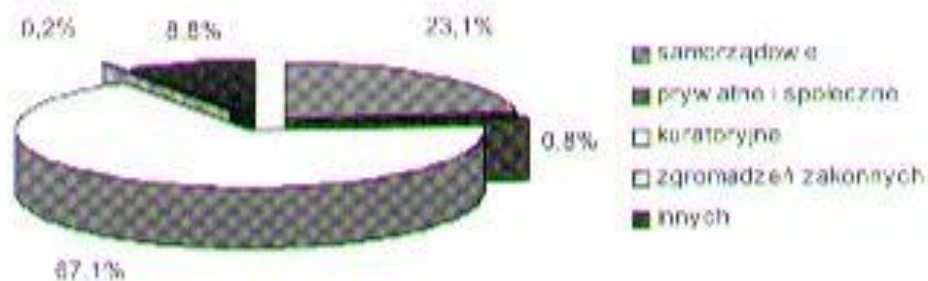
W porównaniu z 1995 rokiem odnotowano spadek liczby uczniów o 13%, w 1996r było ich 35 674 oraz spadek liczby oddziałów 3% do 1252. Poprawiły się więc wskaźnik średniej liczby uczniów w klasie i wynosi 28,49. Niestety wskaźnik zmianowości dla szkół zawodowych kształtuje się na poziomie 1,51 i jest najgorszy wśród wszystkich rodzajów szkół.

Wykres V.6

Struktura własnościowa w szkołach zawodowych w latach 1995 -1996

źródło: Wydział Edukacji i Kultury Fizycznej UMK

Wykres V. 7

Procentowy udział uczniów w szkołach zawodowych wg własności szkół

źródło: Wydział Edukacji i Kultury Fizycznej UMK

Z uwagi na zwiększanie liczby godzin wychowania fizycznego w szkołach podstawowych i średnich wydaje się konieczne, aby każda placówka miała zapewnione warunki do prowadzenia tego typu zajęć (odpowiednią do wielkości szkoły liczbę sal gimnastycznych i boisk sportowych, będących również zapleczem do zorganizowanych i indywidualnych zajęć pozalekcyjnych). Obecnie sytuacja z salami gimnastycznymi nie wygląda dobrze, brak jest w ogóle sal gimnastycznych w kilkunastu szkołach podstawowych i średnich. Przedstawiony w tabeli V.3 bilans sal gimnastycznych w placówkach oświatowych w 1995 i 1996 roku nie potwierdza złej sytuacji z salami gimnastycznymi tylko dlatego, że w niektóre szkoły mają więcej niż jedną salę lub pomieszczenia przystosowane do ćwiczeń.

Tabela V.3

Sal gimnastyczne w placówkach oświatowych w 1995 i 1996 roku.

rodzaj szkoły	1995		1996	
	ilość sal gimnastycznych	ilość szkół	ilość sal gimnastycznych	ilość szkół
ogółem	259	243	260	260
szkoły podstawowe	177	151	177	160
licea ogólnokształcące	36	48	37	56
szkoły zawodowe	46	44	46	44

źródło: Wydział Edukacji i Kultury Fizycznej UMK

Inwestycje oświatowe w 1996r.

W 1996 roku efektami częściowymi zakończono następujące inwestycje:

1. Szkoła Podstawowa os. Rżąka - oddano 4 pomieszczenia do nauki i 2 gabinety,
2. Szkoła Podstawowa os. Cegielniana - oddano 8 pomieszczeń do nauki 6 gabinetów, zaplecze, 3 boiska,
3. Szkoła Podstawowa os. Kurdwanów - wykonano 18 pomieszczenia do nauki i 8 gabinetów,
4. Szkoła Podstawowa os. Oświecenia - oddano 8 pomieszczeń do nauki, małą i dużą salę gimnastyczną,
5. Szkoła Podstawowa Nr 33 ul. Konarskiego - oddano salę gimnastyczną,
6. Szkoła Podstawowa Nr 48 os. Bielany - oddano salę gimnastyczną,
7. Szkoła Podstawowa Nr 140 Os. Wyciąże - oddano 8 pomieszczeń do nauki oraz salę gimnastyczną,
8. Szkoła Podstawowa Nr 156 ul. Centralna - os. Czyżyny - oddano 8 pomieszczeń do nauki, świetlice środowiskowa, zespół żywieniowy,

Noworozpoczęte inwestycje w 1996 roku:

1. Szkoła Podstawowa Nr 124 ul. Weigla, Szkoła Podstawowa Nr 145 os. Widok -zmiana systemu grzewczego - zakończono,
2. Adaptacja Domu Kultury na filie Szkoły Podstawowej Nr 97 ul. Judyma,
3. Szkoła Podstawowa Nr 68 ul. Porzeczkowa 2 - dobudowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem,

W 1996 nastąpił dalszy postęp w podnoszeniu poziomu oświaty w Krakowie.

- Na koniec roku żadna placówka oświaty nie wykazała zadłużenia.
- Uzyskano zamierzony poziom przeciętnej liczby uczniów w klasach szkół podstawowych samorządowych - 24,62.
- Utrzymany został podział liczebnie dużych klas na mniejsze grupy dydaktyczne -zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- Dofinansowywane były przez Gminę zajęcia pozalekcyjne.
- Systematycznej poprawie ulega stan i wyposażenie poszczególnych placówek oświatowych (powstało 21 nowych pracowni, zaś 70 doposażono).
- W celu podniesienia zdrowotności młodzieży szkolnej kontynuowano dofinansowanie wyjazdów śródrocznych i wypoczynku w okresie wakacji.
- Przyznano 90 wyróżniającym się nauczycielom nagrody pieniężne.
- W ramach reformy zarządzania szkołami opracowano i zrealizowano:
 - * program oszczędzania energii elektrycznej i gazu oraz wody poprzez instalacje liczników,
 - * kontynuowano rozdzielanie instalacji pomiędzy placówkami oświaty, a mieszkaniami służbowymi znajdującymi się w budynkach oświatowych,
 - * przyspieszono realizację usamodzielniania szkół poprzez rozszerzenie możliwości decyzyjnych dyrekcji poszczególnych placówek oświatowych,
 - * zlecono dyrektorom szkół prowadzących stołówki przyszkolne opracowanie i wdrażanie programu optymalizacji kosztów eksploatacji stołówek.

V.2. Szkoły wyższe

W 1996r. działało w Krakowie dwanaście uczelni oraz trzy niepaństwowe szkoły wyższe. Kształciły one 92.655 studentów na studiach stacjonarnych, wieczorowych i zaocznych łącznie z filiami. Uczelnie zatrudniały ok. 13.500 pracowników, w tym 8821 nauczycieli akademickich spośród których było 1.252 profesorów. Liczby te stawiają krakowskie środowisko akademickie na czołowej pozycji w kraju.

Szkoły wyższe działające w Krakowie w 1996r. (wg liczby studentów):

Uniwersytet Jagielloński z Collegium Medicum (UJ+CM)	22.549
Akademia Górniczo-Hutnicza (AGH)	17.802
Akademia Ekonomiczna (AE)	15.340
Wyższa Szkoła Pedagogiczna (WSP)	10.728
Akademia Rolnicza (AR)	9.106
Politechnika Krakowska (PK)	9.050
Akademia Wychowania Fizycznego (AWF)	3.274
Papieska Akademia Teologiczna (PAT)	1.795
Wydział Filozoficzny Towarzystwa Jezusowego (WFTJ)	1.023
Akademia Sztuk Pięknych (ASP)	837
Akademia Muzyczna (AM)	647
Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna (PWST)	276
oraz niepaństwowe szkoły wyższe z prawem nadawania stopnia licencjata:	
- Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości	925
Profesjonalna Szkoła Biznesu - Szkoła Wyższa	900
- Wyższa Szkoła Handlowa	110

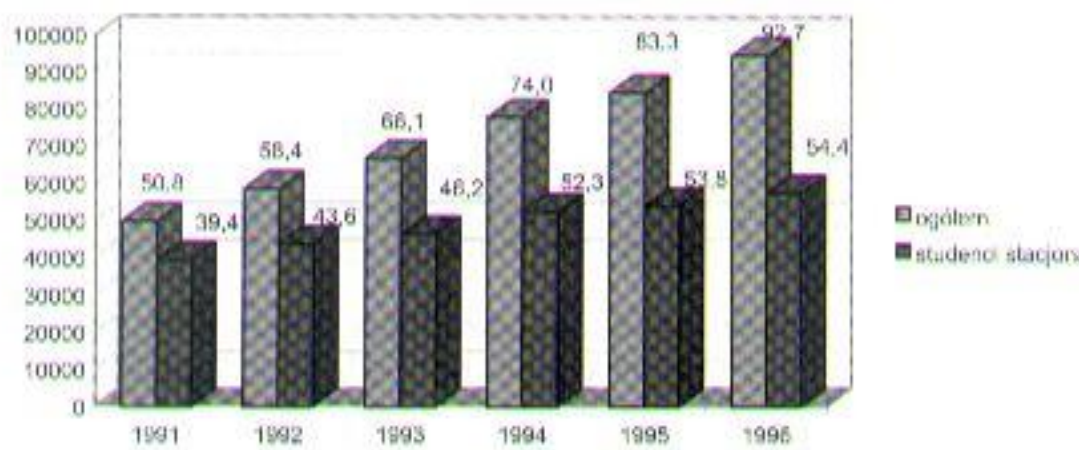
źródło: uczelnie

Dwie tendencje są charakterystyczne dla krakowskiego środowiska akademickiego w latach 1991-1996. Są to:

- stały wzrost liczby studentów,
- spadek zatrudnienia,
- zmiany proporcji pomiędzy studiami stacjonarnymi a zaocznymi.

Wykres V.8

Studenci szkół wyższych Krakowa w latach 1991-1996 (w tyś. osób)

źródło: opracowanie własne

Liczba studentów na przestrzeni ostatnich 7 lat (1990-1996) znacznie wzrosła z 49.4 tyś. w 1990r. do 92,7 tyś. w 1996r. (wzrost o 47%). Tak znaczny przyrost

studiujących związany jest w znacznym stopniu z trudnościami występującymi na rynku pracy dla absolwentów szkół średnich, większą możliwością uzyskania pracy po ukończeniu studiów wyższych, utworzeniem na uczelniach nowych, pragmatycznych kierunków i specjalności (zarządzanie, finanse, bankowość, marketing itd.), a także zwolnieniem limitów przyjęć.

Największy przyrost studentów w 1996r. odnotowały niepaństwowe szkoły wyższe: Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości o 57%, Wyższa Szkoła Handlowa o 43%, Profesjonalna Szkoła Biznesu o 38%, wśród uczelni państwowych Wydział Filozoficzny Towarzystwa Jezusowego o 29%, Akademia Ekonomiczna, Akademia Górniczo-Hutnicza i Politechnika Krakowska po 11%. Nieznaczny spadek studentów odnotował Uniwersytet Jagielloński. W **roku 1996 ukończyło studia 12.027 absolwentów.**

Na przestrzeni ostatnich lat zauważalna jest zmiana struktury kształcenia -proporcji pomiędzy studiami stacjonarnymi a zaocznymi, wieczorowymi i doktoranckimi. W 1991 r. na studiach dziennych studiowało prawie 80% studentów a w 1996r. studenci studiów stacjonarnych stanowili 60%.

Krakowskie uczelnie kształcą na ponad 140 kierunkach, wprowadzając corocznie nowe kierunki i specjalizacje, dostosowując się do wymogów gospodarki rynkowej i nowych aspiracji społecznych. Obok działalności statutowej uczelnie realizowały prace własne, projekty badawcze tzw. "granty", dofinansowywane przez Komitet Badań Naukowych, oraz resorty, fundacje krajowe i zagraniczne. W 1996r. uczelnie realizowały ok. 600 grantów, uczestniczyły w 70 tematach w ramach programów międzynarodowych (TEMPUS, COPERNICUS, PECO, COST, CEEPUS i innych). Poszukując nowych rozwiązań uczelnie wprowadziły wewnętrzną decentralizację organizacyjną i finansową. Poza budżetem centralnym dodatkowym źródłem pozyskiwania finansów są opłaty pobierane od osób studiujących zaocznie, wieczorowo i podyplomowe. Przykładem takich rozwiązań może być Akademia Ekonomiczna gdzie ok. 60 % studentów opłaca swoje studia.

W 1996r. szkoły wyższe dysponowały 19.542 miejscami w domach studenckich. Według oceny Kolegium Dyrektorów Administracyjnych Szkół Wyższych faktyczne potrzeby krakowskiego ośrodka akademickiego wynoszą ok. 60 tyś. miejsc. Tak więc potrzeby w tym zakresie nie są pokryte nawet w 40%. Jest to problem narastający od kilku lat (w 1991 r. możliwość zakwaterowania studentów zamiejscowych wynosiła ok. 75%). Jego rozwiązanie wymaga sporego wysiłku inwestycyjnego i organizacyjnego krakowskich uczelni.

Zróżnicowana jest sytuacja lokalowa krakowskich szkół wyższych. Większość uczelni posiada uregulowany stan prawny własnych obiektów. Budynki większości uczelni to obiekty w znacznym stopniu wyeksploatowane, wymagające ciągłych remontów i modernizacji. W 1996r. uczelnie krakowskie wzbogaciły się o nowe obiekty. Oddano do użytku:

- Akademia Rolnicza - Centrum Kongresowe - Aula,
- Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna - amfiteatr w kompleksie dydaktycznym przy ul. Straszewskiego.

Kontynuowano następujące inwestycje:

- Uniwersytet Jagielloński - budynki techniczne III etapu rozbudowy Biblioteki Jagiellońskiej , roboty wykończeniowe - montażowe dla Wydziału Farmacji, Ośrodka Chorób Immunologicznych Ośrodka Dializ, Instytutu Stomatologii.

- Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna - nowa sala teatralna przy ul. Straszewskiego.
- Akademia Sztuk Pięknych - budowa nowego gmachu przy ul. Paderewskiego,
- Akademia Ekonomiczna - budowa kompleksu sportowo-,
- Akademia Górniczo-Hutnicza - budowa pawilonu dydaktycznego dla Wydziału Elektrotechniki, Noworozpoczęte inwestycje w 1996r:
- Uniwersytet Jagielloński - budowa oficyny przy ul. Floriańskiej 49, funkcja konferencyjne - wystawowo - seminaryjna, a także hotelowa, j

V.3. Kultura fizyczna

Stan ilościowy bazy sportowej Krakowa w 1996 przedstawia się następująco:

stadiony sportowe	8
boiska sportowe	243
pływalnie kryte	6
pływalnie otwarte	8
kąpieliska otwarte	2
lodowiska sztuczne	2
korty tenisowe	68
przystanie żeglarskie	7
strzelnice	9
ujeżdżalnie	5
tor łuczniczy	1
hale sportowe, sale ćwiczeń	171

W porównaniu z 1994 rokiem w bazie sportowej Krakowa nie nastąpiły znaczące zmiany. Przybyły 2 boiska sportowe, 2 korty tenisowe oraz 2 sale ćwiczeń. Wieloletnie zaniedbania bazy sportowej wymuszają konieczność remontów.

Pierwszoliigowe kluby sportowe Krakowa w 1996r:

- TS Wisła - koszykówka i siatkówka kobiet, judo mężczyzn,
- BKS Wanda - tenis stołowy kobiet,
- KS Podgórze - tenis stołowy mężczyzn, piłka nożna kobiet,
- KS Cracovia - hokej mężczyzn, piłka ręczna kobiet,
- KS Bronowianka - tenis stołowy kobiet,
- WKS Wawel - tenis ziemny kobiet
- KS Płaszowianka - łucznictwo kobiet.

Władze samorządowe nie zajmują się bezpośrednio prowadzeniem obiektów sportowych, czy - z pojedynczymi wyjątkami - organizacją zajęć i imprez sportowych i rekreacyjnych. Niemniej samorząd krakowski poświęca na promowanie sportu i rekreacji spore środki finansowe, głównie poprzez wspieranie działalności współpracujących z gminą sportowych klubów i stowarzyszeń. Kontynuowano współpracę z 100 stowarzyszeniami kultury fizycznej. W 1996 roku szczególny nacisk kładziono na upowszechnianie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży -ponad 10 tysięcy uczniów szkół podstawowych uczestniczyło w zorganizowanych

przez gminę zajęciach z nauki pływania, jazdy na łyżwach lub dodatkowych zajęciach wychowania fizycznego w szkołach.

Na coraz wyższym poziomie organizacyjnym odbywa się coroczna impreza sportowo-rekreacyjna „Bieg samorządowy” upamiętniająca wybory do samorządu lokalnego, której VI edycja zgromadziła na starcie 10 tysięcy dzieci, młodzieży i mieszkańców miasta.

W 1996 roku Kraków był gospodarzem ponad 78 imprez sportowych, wśród nich:

- Mistrzostwa seniorów w tenisie stołowym,
- Spartakiada Młodzieży,
- Eliminacje Motocyklowych Mistrzostw Europy,
- Międzynarodowy turniej mini koszykówki,
- Mistrzostwa Polski w szermierce,
- Turniej Nadziei Olimpijskich w piłce ręcznej, Mistrzostwa Polski w strzelaniu śrutowym,
- Międzynarodowe Zawody Konne CSN,
- Modelarskie Mistrzostwa Świata,
- Międzynarodowy Festiwal Szachowy.

W 1996 roku z okazji Jubileuszu zasłużonych dla Krakowa klubów sportowych: Wisły i Cracovii wyasygnowano stosowne środki finansowe z budżetu Miasta w celu doraźnej pomocy tym klubom.

EDUKACJA I KULTURA FIZYCZNA

TENDENCJE

- założenia zmiany polityki zarządzania szkołami są realizowane na bieżąco - skutecznie wprowadzany jest program oszczędzania energii elektrycznej i ciepłej, następuje poszerzenie możliwości decyzyjnych dyrektorów szkół -usamodzielnienie szkół
- zwiększyła się liczba oddziałów szkolnych, liczba świetlic przyszkolnych i bibliotek pozostaje bez zmian
- poprawie ulega stan wyposażenia placówek oświatowych
- uzyskano zamierzony przeciętny poziom liczby uczniów w klasie (25 osób) -w szkołach podstawowych, w szkołach średnich jest on nadal niezadowalający (32)
- zmniejsza się liczba absolwentów szkół podstawowych podejmujących naukę w szkołach zasadniczych
- baza sportowo-rekreacyjna miasta jest niewystarczająca
- następuje wzrost liczby uczestników w imprezach sportowo-rekreacyjnych w uczelniach krakowskich studiuje i pracuje ok. 14,6% mieszkańców Krakowa